

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 § i lagen om företagshälsovård

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 3 § i lagen om företagshälsovård (RP 259/2020 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- regeringssekreterare Kaisu Ahtola, social- och hälsovårdsministeriet
- medicinalråd Kristiina Mukala, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Elise Pekkala, arbets- och näringsministeriet
- direktör Eva Helaskoski, Arbetshälsoinstitutet
- utvecklingsexpert Hanna Häkkinen, Finlands Fysioterapeuter rf
- ordförande Pilvi Österman, Finlands Företagshälsovårdareförbund rf
- ordförande Anniina Anttila, Finlands Företagsläkarförening rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- KT Kommunarbetsgivarna
- Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- STTK rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Finlands Psykologförbund rf
- Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om företagshälsovård. I programmet för statsminister Sanna Marins regering ingår en skrivning om att rehabiliteringen ska utvecklas 2020–2022 utifrån rehabiliteringskommitténs förslag. Med den föreslagna lagen genomförs kommittéförslagen om att ändra definitionen av yrkesutbildade personer inom företagshälsovården. Det föreslås att lagen

Betänkande ShUB 10/2021 rd

ändras så att fysioterapeuter som har den utbildning som behövs för att företagshälsovård ska kunna genomföras blir yrkesutbildade personer inom företagshälsovården. För närvarande räknas de som sakkunniga inom företagshälsovården. Syftet med propositionen är att förbättra förutsättningarna för multidisciplinärt samarbete inom företagshälsovården.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att fysioterapeuter som har den utbildning som behövs för att företagshälsovård ska kunna genomföras blir yrkesutbildade personer inom företagshälsovården. För närvarande räknas de som sakkunniga inom företagshälsovården. Målet är att göra företagshälsovården flexiblare, minska strukturell tungroddhet, skapa möjligheter för ny praxis och förbättra förutsättningarna för multidisciplinära och tvärvetenskapliga arbetsmetoder. Propositionen baserar sig på förslag från en rehabiliteringskommitté tillsatt av social- och hälsovårdsministeriet. Utskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte och tillstyrker därför lagförslaget utan ändringar.

Enligt den gällande lagen om företagshälsovård är företagsläkare och företagshälsovårdare yrkesutbildade personer inom företagshälsovården. Enligt lagen är arbetsgivaren skyldig att anlita tillräckligt många yrkesutbildade personer inom företagshälsovården och de sakkunniga som dessa anser vara nödvändiga, när verksamheten inom företagshälsovården planeras och genomförs. Det är således de yrkesutbildade personerna som beslutar när det är nödvändigt att anlita sakkunniga inom företagshälsovården. Ändringen ger fysioterapeuter större möjligheter att arbeta och fatta beslut självständigt i uppföljning och utvärdering av arbetsförmågan och rehabiliteringsbehovet, likaså i olika stadier av rehabiliteringsprocessen. Vidare blir det lättare att ta hänsyn till riskerna vid sjukdomar i rörelseorganen på arbetsplatserna redan när företagshälsovården planeras och verksamheten läggs upp.

Utskottet anser att det är nödvändigt att ytterligare stärka det multidisciplinära inslaget i företagshälsovården. I utfrågningen av sakkunniga ställdes frågan om också psykologer inom företagshälsovården bör bli yrkesutbildade personer inom företagshälsovården. Enligt uppgifter från social- och hälsovårdsministeriet utreds behoven att ändra lagen om företagshälsovård vad beträffar andra yrkesgrupper inom företagshälsovården i överensstämmelse med statsrådets principbeslut Hälsa i arbete 2025.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 259/2020 rd utan ändringar.

Betänkande ShUB 10/2021 rd

Helsingfors 14.4.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Noora Koponen gröna
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Juhana Vartiainen saml
medlem Heidi Viljanen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.

Betänkande ShUB 10/2021 rd Reservation

Reservation

Motivering

Regeringen föreslår att definitionen av yrkesutbildad person inom företagshälsovården ändras i lagen om företagshälsovård. Det föreslås att lagen ändras så att fysioterapeuter som har den utbildning som behövs för att företagshälsovård ska kunna genomföras blir yrkesutbildade personer inom företagshälsovården. För närvarande räknas de som sakkunniga inom företagshälsovården. Detta är ett välkommet förslag. En brist i propositionen är dock att psykologernas status inte ändras samtidigt. Båda yrkesgrupperna utgör en väsentlig del av de multidisciplinära teamen och en likvärdig definition av yrkesutbildad person är motiverad för både fysioterapeuter och psykologer inom företagshälsovården.

Efter lagändringen som gäller fysioterapeuter inom företagshälsovården blir psykologer kvar som den enda stora yrkesgruppen med beteckningen sakkunnig inom företagshälsovården. Båda grupperna – fysioterapeuter och psykologer – är viktiga för att främja arbetshälsa och förebygga sjukfrånvaro. Deras insatser för att förbättra arbetsförmågan och deras arbete har stor samhällsekonomisk betydelse. Samtidigt ökar de ekonomiska och mänskliga kostnaderna för psykisk ohälsa i arbetslivet.

Psykiska problem är det största hotet mot framgång i arbetslivet och välfärden i vårt land. Psykisk ohälsa är den viktigaste prognosfaktorn för en kort tid i arbetslivet. Nödvändiga arbetsplatsutredningar och upptäckt av psykosociala risker är framträdande prioriteringar inom företagshälsovården. Psykologer besitter stor yrkesskicklighet i dessa processer.

Följaktligen är det viktigt att arbeta för att lagstadgad företagshälsovård finns på alla arbetsplatser och att fästa särskilt avseende vid att multidisciplinärt samarbete tillämpas i bedömning av arbetsförmågan, av behoven inom företagshälsovården och av uppföljningen av vården. Vi i Samlingspartiet anser att regeringen inte i tillräcklig hög grad har beaktat psykologernas betydelse för arbetstagarnas psykiska hälsa och de ekonomiska och mänskliga kostnaderna för psykisk ohälsa.

År 2019 var psykisk ohälsa (33 %) första gången den vanligaste orsaken till sjukpension, medan sjukdomar i rörelseapparaten (31 %) nu kom på andra plats. Dagens arbete har förändrats och den psykiska belastningen är större än någonsin tidigare. Därför bör inte bara fysioterapeuter utan också psykologer räknas som yrkesutbildade personer inom företagshälsovården.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget med ändringar. (Reservationens ändringsförslag)

att riksdagen godkänner ett uttalande. (Reservationens förslag till uttalande)

Betänkande ShUB 10/2021 rd
Reservation

Reservationens ändringsförslag

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

4) *yrkesutbildade personer inom företagshälsovården* i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) avsedda yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som har behörighet som specialist inom företagshälsovården eller som annan legitimerad läkare, som hälsovårdare, **som psykolog** eller som fysioterapeut och har den utbildning som behövs för att företagshälsovården ska kunna genomföras,

5) *sakkunniga inom företagshälsovården* personer som har ~~behörighet som psykolog och tillräckliga kunskaper om företagshälsovård och personer som har~~ utbildning i arbetshygien, ergonomi, teknisk utbildning eller utbildning inom en annan motsvarande bransch och tillräckliga kunskaper om företagshälsovård eller behörighet som annan specialist än inom företagshälsovården,

Reservationens förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition där psykologer inom företagshälsovården blir yrkesutbildade personer inom företagshälsovården i stället för sakkunniga inom företagshälsovården.

Helsingfors 14.4.2021

Mia Laiho saml
Juhana Vartiainen saml
Kaisa Juuso saf
Minna Reijonen saf